

Årgång 52 - Nr 1 Januari 2023

Spelfot

Smålandsringen - Medlemsblad för Smålands
Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

FOLKDANSRINGEN 100 ÅR 4-8

FRIFOT TILL VALSHUSET 9

STÄMMA I TRANÅS 17

FOLKDANSRINGEN SMÅLAND-ÖLAND

Folkdansringen Småland-Öland

Adress: c/o Irma Erlandsson, Vändstigen 6 382 37 Nybro, 076-832 40 12
irma637n@gmail.com **E-post:** smaland@folkdansringen.se
Hemsida: www.folkdansringen.se/smaland

Styrelse och ledamöter

Ordförande:

Vice ordförande: Paul Lindgren, Drottning Margaretas väg 86, 392 45 Kalmar, 070-985 04 36, paulevalindgren@hotmail.com

Kassör: Mats Gerebrink, Gerekulla, 574 76 Korsberga, 0383-840-84. 070 572 32 73
gerekulla@gmail.com

Sekreterare: Irma Erlandsson, Vändstigen 6, 382 37 Nybro, 076-832 40 12,
irma637n@gmail.com

Ledamöter:

Marie-Charlotte Olofsson, Tunvägen 3, 352 49 Växjö, 070-606 54 70,
mch.olofsson@gmail.com

Monica Björk, Markustorp 140, 382 93 Nybro, 070-363 04 10,
monicabjork54@gmail.com

Emma Karlsson, Vittaryd, Kronogård 2, 578 91 Aneby, 070-445 24 40,
emka6610@gmail.com

Administrativt utskott: Mats Gerebrink, Irma Erlandsson

Dans och musik, barn och ungdom: Monika Björk, Emma Karlsson

Dräkt: Marie-Charlotte Olofsson

Slöjd:

Hemsida: Olle Andersson, Rydgatan 16, 341 39 Ljungby, 073-203 41 57,
olcarason@msn.com

Ansvarig utgivare Spelfot: Gun-Britt Sjöblom, Gustav Vasas väg 4, 387 33 Borgholm
070-453 39 88, 0485.77573@telia.com

Spelfot: Marie-Charlotte Olofsson

Medlemsregister: Irma Erlandsson, Marie-Charlotte Olofsson

Fadderverksamhet: Marie-Charlotte Olofsson, Emma Karlsson, Monika Björk, Paul
Lindgren

Korrekommittén: Olle Andersson

Revisorer: Lisbeth Davidsson, Uddabo 246, 382 92 Nybro, 070-867 37 04,
lisbeth.davidsson@hotmail.se

Åke Johansson, Kyranders gata 6, 594 31 Gamleby, 0493 530 07,
ake-johansson@telia.com

Revisorssuppleanter: Jan Målberg, Varvgatan 6, 392 51 Kalmar, 070-320 14 04,
malberg.jan@gmail.com

Karl-Olof Carlsson, Nygatan 12, 382 76 Målerås, 0481-311 30,
eivorgothoskarsson@gmail.com

Dräktråd

F-län:

Irène Lindström, Karbingatan 16, 554 53 Jönköping, 036-16 48 77, 070-494 85 38
irene.lindstrom@hotmail.com

Irma Edstrand, Kullagatan 20, 541 46 Huskvarna, 036-502 01, 070-360 60 30
irma.edstrand@hotmail.com

G-län:

Elisabet Johansson, Hantverkaregatan 3, 341 36 Ljungby, 0372-624 61, 070 403 86
18, sejoson@hotmail.com

H-län:

Mary Bjerstedt, Resebovägen 26, Rismåla, 382 46 Nybro, 0481-151 49,
mary.bjerstedt@telia.com

Irène Nilsson, Höststigen 2, 380 52 Timmernabben, 0499-241 45,
lailaalicein@gmail.com

Valberedning:

Virestads folkdanslag

Östboglillets folkdanslag

Kalmarsundsansarna

NYTT ÅR - NYA UTMANINGAR

Efter de utmaningar Folkdansringen Småland-Ölands styrelse ställdes inför under föregående år, då merparten av distriktets tillgångar helt plötsligt var försvunna, kan man väl hoppas på en något mera normal händelseutveckling. Med lite is i magen och en trygg Riksorganisation i ryggen klarade vi av både 100-årsjubileet, höstmöte och utgivningen av Spelfot. Tack vare ett lån, under ordnade former med amoreringsplan, från Riks var detta möjligt. Utredning i ärendet pågår och är inte avslutad. Därefter hoppas vi att försäkringen, som vi alla genom vårt medlemskap i Folkdansringen är med och betalar till, skall kunna ge oss merparten av de förlorade pengarna åter.

Men helt fritt från utmaningar blir det inte på det nya verksamhetsåret heller. Det faktum att ytterligare två föreningar nu lämnar Folkdansringen innebär att distriktets enda intäkt, dvs. medlemsavgifterna från föreningarna, inte på långt när täcker kostnaderna för utgivning och distribution av 4 nummer Spelfot i tryckt form per år. Mycket tråkigt tycker jag personligen, som anser att både dagstidning och tidskrifter i "pappersform" passar bäst vid både köksbordet och på kökssoffan. Men det är ju en s.k "utveckling" (läs avveckling) och en verklighet vi har att ta på allvar och ta ställning till. Tillsammans med Spelmansförbundet får vi diskutera detta och hitta alternativ utgivningsform.

Med hopp om fred mellan våra grannländer och att vi får vara friska och att planerade aktiviteter därmed kan genomföras till allas glädje önskar jag Er alla en god fortsättning på det nya året.

Mats Gerebrink

Kassör

Folkdansringen Småland-Öland

Folkdansringens försäkring hos Folksam.

Olycksfallsförsäkring: Samtliga medlemmar, oavsett ålder, som deltar i verksamhet arrangerad av Folkdansringen (riks, distrikt, förening). Under utförande samt resa till och från.

Tjänstereseförsäkring: För anställda inom Folkdansringen (riks, distrikt, förening), och förtroendevalda som representerar Folkdansringen vid angivna uppdrag, vilka betalas av Folkdansringen.

Egendomsförsäkring: Vid stöld, i av Folkdansringen (riks, distrikt, förening), ägd eller hyrd lokal För närvarande: Folkdräkter (15.000 kr), musikinstrument 5 prisbasbelopp

Extra kostnadsförsäkring: För extra kostnader om skada i av Folkdansringen (riks, distrikt, förening), ägd eller hyrd lokal, gör att denna lokal ej går att använda, utan man måste hyra något annat under max ett år. Rättsskydds-försäkring, Förmögenhetsbrottsförsäkring samt krisförsäkring ingår också.

OM DET IDEELLA

Den organiserade folkmusiken i Sverige vilar på ideella axlar. Den bärs upp, förvaltas och formas av en mängd människor, ibland i samklang och ibland som resultat av motsättningar. Människor som lägger sin tid utanför sina lönearbeten på att ordna stämmor, spela i spelmannslag, sitta i styrelser eller ordna samåkning. Det är något särskilt med ideellt engagemang, oavsett om det tar sig uttryck i vitt skilda saker såsom spelmannsörelsen, miljöfrågor eller att rädda den lokala byskolan. Det är något som folk gör för att de tycker det är roligt, för att det är viktigt, för att vara en del av ett sammanhang man trivs i, för att fylla sin tid, för att få nya idéer och ibland kanske för något så simpelt som att "någon måste ju göra det".

Men någon måste inte göra det.

Till skillnad från tillfredsställelsen av våra basala behov, såsom mat på bordet och tak över huvudet, är det många ideella verksamheter som rent krasst inte "måste" finnas.

Jag läser om ordet "ideell" i SAOL: Grundad på el. syftande till högre, andliga värden; o-självisk; upp-höjd, över-sinnlig. Eller i SO: Som verkar utan vinstintresse för ett gott syfte.

I innebörden av själva det ord som vi ofta lite blasé slänger oss med tror jag svaret och anledningen till att vi ändå bryr oss och organiseras oss ligger – det syftar till något högre, ett gott syfte, något över-sinnligt. Det är ett sätt att fylla sitt eget och andras liv med något mer än just det att sätta mat på bordet varje dag, och något som jag skulle tro faktiskt utgör starkt betydande delar av många människors upplevda liv, oavsett vilken sida av engagemanget de står för tillfället. I styrkan ligger dock även svagheten. Det är lätt för engagerade personer att brinna från båda ändar. Låt oss vara rädda om folks engagemang! Lust och ork är ömtåligt och lätt att förstöra. Det finns dock en enorm inneboende kraft i det ideella, nämligen just folks engagemang. Det går att dela på sakerna som behöver utföras, om det så bara är att erbjuda sig ordna med fika till lagets veckoträff nästa gång eller hjälpa till att bära bänkar på en stämma.

VI gör det här tillsammans.

Men inte för någon annan – utan för oss själva.

Gusten Brodin
Barn- och ungdomsverksamhet
Smålands Spelmansförbund

SPELFOT - DATUM

Redaktör: Jeanett Rousu,
spelfot.material@gmail.com

MANUSSTOPP	BERÄKNAD UTGIVNING
15 januari	15 februari
15 april	15 maj
15 augusti	15 september
1 november	1 december

OMSLAGSBILD:

Värendsgillet på mid-sommarfirande.
Foto: Ulf Hörndahl

SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUND, SSF

Ansluten till Sveriges Spelmans Riksförbund, SSR
www.smalandsspelmanforbund.se

Ordförande: Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar,
073-383 68 49, helene.ingvarsdotter@kalmar.se

Vice ordförande: Marianne Busk, marianne.busk@gmail.com

Kassör och registeransvarig: Jennie Krook, Allévägen 32, 139 70 Stavsnäs
070-38 88 104, kassor.smalands@gmail.com

Sekreterare: Håkan Alm, Grävlingvägen 8, 152 54 Södertälje,
070-877 58 44, hakan@alm-sjolinoland.se

Vice sekreterare: Britt-Mari Arvidsson, 03647148bm@gmail.com

Styrelsesuppleant: Magnus Lundberg, Frejagatan 8 C, 392 46 Kalmar,
magnus.lundberg1@gmail.com

Isa Sjölin-Alm, Östra kyrkvägen 3, 386 96 Färjestaden,

072-543 23 15, isasjolinalm50@gmail.com

Johanna Stenström, Östgötagatan 11, 382 34 Nybro, 070-572 00 67,
johanna.stenstrom@korr.se

Revisorer: Jan Sannas, Kullsvägen 5, 340 32 Grimslöv

0470-75 02 39, 070-853 83 61, jan.sannas@gmail.com

Nils Wiberg, Mala 3208, 280 20 Bjärnum, 0451-191 14

Revisorsuppleant: Yvonne Lundell, N Storgatan 25, 575 32 Eksjö,
0381-304 06, 070-680 94 40

Valberedning: Sune Johansson, Saturnusvägen 3A, 393 51 Kalmar,

0480-172 47, 070-597 67 84, sunejkalmar@gmail.com

Barn- och ungdomsverksamhet: Gusten Brodin, Allévägen 32, 139 70 Stavsnäs
073-817 52 78, gustenbrodin@hotmail.com

Försäkringsansvarig: Britt-Mari Arvidsson, se ovan

Arkivansvarig: Håkan Alm, se ovan

Notlager: Heléne Ingvarsdotter, se ovan

Hemsidesansvarig: Jan-Erik Ekman, Liarumsvägen 799, 298 94 Linderöd
jan-erik.ekman@telia.com

Lättkommitté:

Magnus Gustafsson, Häringegård 1, 360 47 Värends Nöbböle,

0470-353 56, 070-636 61 34, magnus.gustafsson@kronoberg.se

Lars Svensson, Torslunda 112, 386 96 Färjestaden,

076-007 48 48, lassestraatelje@telia.com

Magnus Lundberg, Frejagatan 8 C, 392 46 Kalmar, magnus.lundberg1@gmail.com

Sociala medier - Facebook

Sköts av Britt-Mari Arvidsson. Maila material till: 03647148bm@gmail.com

**GLÖM INTE ATT GILLA SSF
PÅ FACEBOOK!**

SSF:S STIFTELSE FÖR UNGA SPELMÄN

Den årliga avkastningen delas ut som kurs- och lägerbidrag till unga spelmän. Ansökningsblanketter kan hämtas på SSFs hemsida eller rekvideras från Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar, mobil 0733-836849

Vill du lämna ett bidrag till Stiftelsen är vårt bankkontonummer
8169-5, 664 257 094-6 (Swedbank).

När man sätter in pengar på bankkontot kommer inte inbetalarens namn med på kontoutdraget. Om du inte vill sätta in pengar anonymt vill vi att du skickar ett meddelande om insättning med ditt namn till stiftelsens kassör, Eva Blomquist-Björnberg, e-post: eva.blomquist.bjornberg@telia.com. Ordförande i styrelsen är Sabina Henriksson, Hökerum, sekreterare Heléne Ingvarsdotter, Kalmar och kassör Eva Blomquist-Björnberg, Alvesta.

FÖRSÄKRA DINA INSTRUMENT

Försäkringen gäller

- när medlemsavgift och försäkringspremie är betalda till Smålands Spelmansförbund

- i hela världen

- vid skada eller förlust

- akustiska och elektroniska instrument, dock inte pianon, flyglar eller orglar.

Premiens storlek beror på det samlade värdet av försäkrade instrument och tillbehör.

Läs mer på SSRs hemsida www.spelmanforbund.org

Folkdansringen Småland-Öland 100 år

del 2

Kalmarsundsansarna

De senaste tio åren har Kalmarsundsansarna letts av samma ordförande, sekreterare och kassör. Många andra funktionärer har också varit trogna medarbetare på sina poster. Vi har dansat i "vår" lokal hela tiden, men numera hyr vi den av kommunen och slipper städa själva.

Föreningsmedlemmarnas medelålder har ökat, och antalet medlemmar minskat. Sedan 2015 har vi bara en dansgrupp. Varannan vecka samdansar vi med Nybro fdl, och ett par gånger per år träffar vi andra dansföreningar i när-

området. Våra dansuppvisningar har främst ägt rum på äldreboenden. Viktiga och roliga åtaganden har varit att tillsammans med andra föreningar driva julmarknad och midsommarfirande på Skälby, båda Kalmars största i sitt slag. Återkommande vänortsutbyten med folkdansföreningarna i Arendal i Norge och Silkeborg i Danmark har gett många goda vänner och många glada minnen. Medlemsvård är viktigt. Varje år har föreningen stått för en festlighet för medlemmarna, teater/ konsertbesök eller hemmafest med olika tema. Vi har firat

både 20 och 25 år tillsammans.

Så gott som årligen har vi besökt en dansfestival eller liknande utomlands, förr för att delta som dansare, under senare år för att titta på dans. Vår senaste gemensamma färd gick till Folkdansringens 100-årsjubileum i Stockholm, ett mycket uppskattat evenemang.

Nybro folkdanslag

Nybro folkdanslag bildades 1963, det innebär att 2023 har vi ett 60-årsjubileum att se fram emot. De senaste tio åren har Monica och Irma varit dansledare. Det kan ofta vara en utmaning att hitta danser som passar alla. Vi blir ju inte yngre och krämporna kommer.

Några nybörjarkurser eller barnverksamhet har inte förekommit. Folkdanslaget har ibland haft lågt deltagande, men vi kämpar vidare. Ett lyft för laget blev när vi fick kontakt med Kalmar-sundsansarna, som också hade ett sviktande deltagande på träningskvällarna. Numera har vi ett nära samarbete, som är väldigt uppskattat. Varannan tisdag dansar vi tillsammans och alla ser fram emot dessa danskvällar, som leds av res-

pektive dansledare på plats. Det är oftast ca. 12 par dansare och dessutom ett stort spelgäng på 10-12 spelmän.

Vi har förmånen att ha flera folkdanslag i närområdet, med dessa har vi dansutbyte. Det ger mycket att dansa tillsammans och vi lär av varandra. Varje år, genomför vi ett antal dansuppvisningar. Midsommarafton brukar vi ha upp till sex uppvisningar på serviceboende och hembygdsfest, men i år fick vi dra ner antalet till två uppvisningar. Andra uppvisningar som vi har gjort under åren, är på nationaldagen, marknadsafton spelmansstämman och på hembygdsdagar. Vänortsutbyten har vi haft med våra vänorter Jevnaker i Norge, Alahärmä i Finland och Lemvig i Danmark. Tyvärr

har Jevnaker och Alahärmä lagt ner sina folkdanslag, så nu är det bara Lemvig folkedansare kvar. Med dessa har vi haft ett nära utbyte i nästan 50 år, med träffar ungefär varannat år, utom under pandemin, då allt blev uppskjutet. Tills i år när vi kunde åka till Lemvig under Kristihimmelfärdshelgen. Ett mycket uppskattat vänortsutbyte. Vi har också varit och hälsat på Nybros vänort Gardur på Island tillsammans med föreningen Norden, som vi har ett bra samarbete med.

Dansen har skapat många nya kontakter och ger mycket glädje.

Folkdansringen Småland-Öland 100 år

Folkdanslaget Värendsgillet

Folkdanslaget Värendsgillet firade i maj 2016 60-årsjubileum med besök av vänortslag från Norge och Danmark och med stor fest på restaurang Kvarnhagskällan i Växjö.

Värendsgillet har deltagit i fyra internationella folkdansfestivaler

1. 2014 folkdansfestival i Blanes-Barcelona, Spanien. 40 medlemmar deltog.
2. 2016 folkdansfestival IV Summer Art Festival i Kraków, Polen. 34 medlemmar deltog.
3. 2016 Shanghai International Folk Dance Festival, Kina, där vi fick priset Best Charm för vår uppvisning. 25 medlemmar deltog.
4. 2018 International Folkfest i Murfreesboro, Tennessee, USA. 20 medlemmar deltog.

Värendsgillet har haft utbyte med Ringerike Folkedansgruppe i Hönefoss Norge.

1. 2013 i Växjö vid midsommar
2. 2017 i Hönefoss vid Ringerikes Folkdansgrupps 35-årsjubileum

Värendsgillet genomförde

1. 2018 en bussresa till Bohuslän - en musikalisk resa i Evert Taubes fotspår - och hade där en danskväll tillsammans med Ljungskile Dansare och Spelmän samt Uddevalla folkdansgille.
2. 2019 en bussrundtur på Österlen och hade där en danskväll tillsammans med Österlens Folkdansgille.

Värendsgillet har varje år, undantaget tiden för Corona-pandemin, medverkat vid midsommarfirandet på Evedal i Växjö och i Rottne. Vi har också del-

tagit vid Korrö folkmusikfestival med information och marknadsföring av folkdans och Folkdansringen, en del år även med folkdansuppvisning.

2018 skapades en ny hemsida. Vår Facebooksida och vårt Instagramkonto används främst för marknadsföring. Medlemsbladet Aktuellt från Värendsgillet har utkommit med 4 nummer per år. Följande publikationer har tagits fram i digital form (pdf):

1. Jubileumsskrift 1956-2016, Värendsgillet 60 år
2. Fotobok Folkdanslaget Värendsgillet festivalresor och USA-resa, till och med 2016
3. Fotobok Festivalresor fr.o.m. 2017
4. Fotobok Highlights Värendsgillet, från födelse till Corona-pandemi, 1956 - 2020

Foto: Hans Schall

Östra Njudungs Folkdanslag

Folkdanslaget har under åren 2012 till 2022 varit aktiva med undantag av åren då pandemin hindrade både danstränningar, aktiviteter och uppvisningar.

Laget har haft ca 35 medlemmar varav ett 20-tal har varit aktiva dansare. Traditionella återkommande föreningsaktiviteter har varit äggsexa vid påsk, gökotta i maj, skymningsfirande med musik och dikt i oktober, grillfest i juni och julfest före jul. Dessutom har vi firat födelsedagar och naturligtvis haft dansträning varje vecka, terminsvis.

Målet med dansträningen har förutom att det är roligt att dansa varit att förbereda för uppvisningar. Högtider då vi framträtt har varit på nationaldagen och vid midsommar. Vi har även dansat på Lions marknad och i Forngården i Vetlanda vid sommarcafé. På Nationaldagen har vi deltagit i tåg tillsammans med övriga föreningar i kommunen till Forngården Vetlanda. Där har vi haft en kort uppvisning. Vid midsommar har uppvisningar genomförts i Hembygdsparken Fröderyd, Nye hembygdsgård, Skede hembygdspark och Forngården

Vetlanda. Laget har även dansat på 4 till 5 äldreboenden i samband med midsommar. År 2012 dansade vi i festmässan "Träd in i dansen" i Hembygdsparken, Stenberga och Vetlanda kyrka.

Den 23:e oktober 2021 kunde vi äntligen, ett år för sent, fira lagets 60 årsjubileum. Vi gjorde det festligt med god mat och musik. En överraskning för lagets dansledare och ordförande Solweig Bernholtz var att riksordförande Hans Hjelm kom på oväntat besök och förärade henne Svenska Folkdansringens förtjänsttecken i guld.

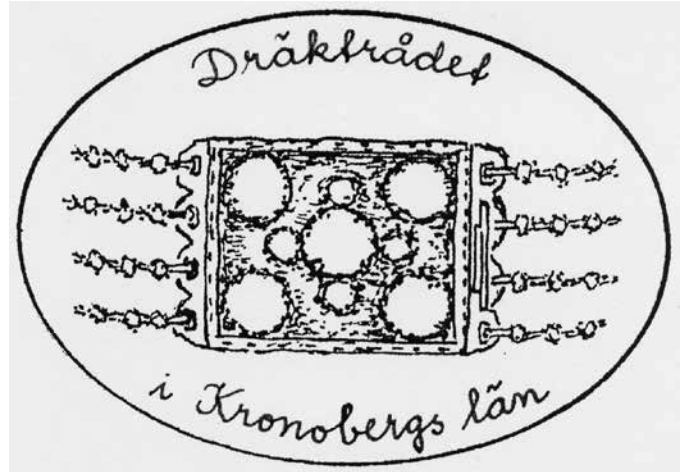
En inspirationskälla och ett glädjeämne är och har varit kontakten med folkdanslag i vänorterna i Danmark och Norge. Träffarna med vänortsdanslagen har varit höjdpunkter för medlemmarna i laget. Det har blivit en tradition, 35-

årig, att återkommande ses och de som genomförts under de senaste tio åren är:

- 2012 besök hos Furuleikens Spell- och danslag, Lunner, Norge, för att fira deras 40-årsjubileum med fest och uppvisning tillsammans med Ölstedts danslag från Danmark. Gemensam uppvisning gavs vid Hadelands glassverk och Hadelands folkemuseum.
- 2014 besök hos Ölstedts danslag i Danmark. På Dyrehavsbakken, Klampenborg, hade vi gemensam uppvisning.
- 2016 gästades vi av vänortsdanslagen Furuleiken och Ölstedts folkdanslag, Danmark. Vi deltog vid Skede hembygdsförenings 60-årsjubileum. Besök på Lina Sandellgården, Fröderyd med guidning. På lördagskvällen samlades alla för festmiddag med musik och dans.
- 2018 besök hos Ölstedts danslag i Danmark. På Fredriksborgs slott gavs för oss en specialuppvisning av högreståndsdans. Festmåltid serverades på kvällen med mycket god mat och dessert med ostkaka, gåva från Östra Njudungs Folkdanslag.

Folkdansringen Småland-Öland 100 år

Dräkträdet i Kronobergs län 2012-2022

Dräkträdet i Kronobergs län har arbetat aktivt sedan 1995. Det är en fristående grupp med folklig dräkt i länet som huvudintresse. I gruppen ingår representanter för Folkdansringen Småland-Öland, Kronobergs läns hembygdsförbund och Hemslöjden i Kronoberg. Frågor om sömnad och material besvaras och dräktmaterial och mönster förmedlas, vilket är ett ständigt pågående arbete. Via hemsidan folkdräktsmarknad.se kan tillgängligt dräktmaterial beställas. Birgitta Blixt har genomfört en stor inventering och dokumentation av folkliga kläder vilken har pågått i stort sett kontinuerligt från slutet av 1990-talet. Inventeringen gav underlag till boken *Ståten och nyttan*. *Folkliga kläder och textila traditioner i södra Småland* som gavs ut 2014. Arbetet med boken pågick åren 2010-2014 i samarbete med bl.a. Kulturparken Småland. Efter finansiering, fotografering, bildsökning, korrekturläsning av egna och gästförfattares texter och professionell språkgranskning och formgivning var boken klar i mars 2014. Därefter har arbetet fortgått med distribution av boken genom olika kanaler och försäljningsställen.

2017 påbörjades ett samarbete med Kulturparken Småland genom digitalisering av inventeringsarbetet och tillgång till databasen Primus för publicering på DigitaltMuseum. Av 1.700 dokumentationer är nu cirka hälften klara, även med foton.

Dräkträdet har deltagit i Kronobergs bokmessa i Växjö varje år sedan 2013 (undantaget 2020) och medverkat vid Korröfestivalen med dräkträdgivning. 2013 stod Dräkträdet värd för ett seminarium kring "Ståten och nyttan" arrangerat av Svenska Folkdansringens dräkt- och slöjdsektion. 2014 hölls seminarierna *Folkliga kläder i Skatelöv*, 2016 om *Håruppsättning i Växjö*, 2018 var temat *Värd och förvaring av textilier i Vislanda* och 2019 studerades *dräktsilver i Växjö* under rubriken *Allt som lyser och glittrar*. Mindre utställningar och föreläsningar med eget material har producerats och bok- och sömnadscirklar har genomförts. Studieresor har gått bl.a. till utställningen "Opplöt, röekjol och stubb" i Trelleborg, till Nordmandsdalen och Silke-Annet i Danmark och till hembygdsgårdar i Blekinge, Skåne och Småland. Dräkträds träffar har arrangerats och besökts

enligt rullande schema av de tre dräkträdsgrupperna i Småland och Öland. Arbetet i dräkträdet sker genom fysiska träffar ca 5-8 gånger per år. Under 2020-2021 hölls i stället mötena via telefon och digitalt. När inga personliga möten och andra aktiviteter var möjliga pga pandemin användes tiden till att bearbeta och registrera skannade diabilder, göra förteckningar över litteratur, inventarier, publicerade artiklar och skrifter, dräkträdet alla aktiviteter sedan 1995 och till att ta fram material till hemsidor. Närmast, den 8 oktober 2022, står en uppföljning av dräktsilverseminariet på tur.

I Dräkträdet i Kronobergs län ingår 2022:

Elisabet Johansson, Folkdansringen Småland-Öland, Birgitta Blixt och Anna-Karin Palm, Kronobergs läns Hembygdsförbund, Monica Modig Rauden, konsulent, och Kristina Lenngren, Hemslöjden i Kronobergs län.

FRIFOT

SPELAR PÅ

INVIGNINGSFESTIVAL PÅ NYGATAN 6

Det kom en pandemi emellan. Redan våren 2020 var det tänkt att Musik i Syds nya lokaler på Nygatan 6 skulle ha invigts med pompa och ståt. Men nu är det äntligen dags! Helgen 3-5 mars kommer en rad konserter med olika musikalisk inriktning att gå av stapeln.

En av de grupper som kommer att framträda är inga mindre än Frifot. De är efter snart 30 år fortfarande en av Sveriges skickligaste och mest välljudande folkmusikgrupper. Här möts tre unika musiker i världsklass – alla med egna framgångsrika solokarriärer.

Ale Möllers enastående multimusikalitet känner de flesta till, lägg därtill Per Gudmundsons briljanta fiolspel och Lena Willemarks oförljneliga sång. Fri-

fot är ett jättenamn på folkmusikscenen, inte bara i Norden utan också i Europa, USA, Asien och Amerika.

När dessa genommusikaliska artister nu kommer till Nygatan 6 i en exklusiv konsert kommer det garanterat att bli något alldeles extra. För de senaste åren har det blivit allt mindre tid för Ale, Lena och Per att turnera tillsammans. Man kan alltså få för sig att Frifot är ett slags fritidsprojekt för Ale Möller, Lena Willemark och Per Gudmundson. Så är det verkligen inte. För trots att de alla dyker upp i en mängd andra musikprojekt, har de regelbundet spelat ihop tillsammans. Turnéer i fjärran land är möjligen ett annat skäl till att man här hemma kan glömma att Frifot varit en högst stabil konstellation ända sedan 1987.

– För mig är Frifot egentligen väldigt

mycket ”hemma”, säger Ale Möller, eftersom vi har jobbat ihop så länge och har en tydlig grund tillsammans. Tittar man på oss utifrån så har den yttre ramen för vår musik nog också ändrats ganska lite. Det har mer handlat om att fördjupa uttrycket.

På sätt och vis har Frifot både sett och deltagit i folkmusikens utveckling under senare decennier, de har också alla upplevt konjunkturvändningen och den nya kreativiteten inom genren. Frifot bottnar i traditionen, och i en tid av ”grooviserade” folkmusikuttryck, representerar de, som Per Gudmundson roat uttrycker saken, det ”ryckiga, assymetriska och elastiska”.

Magnus Gustafsson

Fotnot från arkivet

”Luringen”, ”Hansa Luring” eller ”Hansa Schven” – en känd spelman kan gå under många namn.

Sven Hansson kan han också ha hetat och ska ha varit född i Västra Torsås runt 1775, flyttade i unga år till Virestad och dog 1840. Uppteckningar med låtar efter Luringen finns i Svenska Låtars smålandsdel (nr 164–165 och i första skånehäftet (nr 2), samt i Magnus Gustafssons Folkmusik från Småland och Öland (nr 177). Den sistnämnda utgåvan firar dessutom 40 år 2023 och kommer att släppas i en digital version i samband med sommarens Korröfestival! Luringens låtar finns också inspelade på flera olika skivor.

Men Luringens musik har även bevarats av en annan spelman bördig från Virestad, Carl Lindqvist (1839–1923). Han föddes på Virkenhult Östregård där

hans moder, frånskilda Lena Nyberg, var inhyses. Större delen av uppväxten bodde Carl Lindqvist i backstugan Skogslund under Buhult Norregård. Carl blev målare till yrket och flyttade 1866 till Skåne och i slutet av livet vidare till Borås.

Carl Lindqvist hade även ett stort musikintresse. Han anger själv att han under nio år på 1850-talet och början av 1860-talet var byspelman i Virestad. Bland annat spelade han tillsammans med Spel-Bengtén och den några år yngre Christina Nilsson, under hennes tidiga period som spelman och sångerska på marknader och gästgiverier. Sitt fiolspelande och låtkomponerande fortsatte Carl Lindqvist med även under åren i Skåne och han byggde och reparerade även instrument. På mitten av 1910-talet träffade Lindqvist i Borås folkmusikinsamlaren Yngve Laurell.

Denne fick ta hand om Carl Lindqvists musikaliska kvarlåtenskap och spelade också in den gamle spelmannen på fonografrulle – han finns att höra på cd:n Äldre svenska spelmän, som även finns tillgänglig på webben.

I Carl Lindqvists efterlämnade notsamlingar finns tidigare inte uppmärksammat material efter bland annat ”Hans Luring”, som enligt Lindqvist uppgifter var född 1787 och dog 1843. Enligt Carl Lindqvist var den ”vandrande byspelmanen” Hans Luring ”oupphinnerlig i fingerspel”! Här bjuder vi Spelfots läsare på en tidigare inte uppmärksammat ”Luringen”-låt – en polska med flageoletter i andra repressen. Mer kommer!

Mathias Boström
Arkivchef Smålands Musikarkiv

ÅRSMÖTE

FOLKDANSRINGEN

SMÅLAND-ÖLAND

Datum	lördag den 25 mars 2023
Värdforening	Virestads folkdanslag
Plats	Sockenstugan mitt emot kyrkan i Virestad
Tid	Samling med kaffe från kl. 9.00. Mötesförhandlingarna börjar kl.10.00 Avbrott för lunch ca kl 12.00. Dagen avslutas med kaffe senast kl. 15.30
Kostnad	250 kr/ deltagare
Anmälan	Senast den 1 mars 2023. Anmälan och mer information skickas till föreningarna

Virestads Folkdanslag

**Varmt välkomna till Virestad
Folkdansringen Småland - Öland och Virestads folkdanslag**

Spelkvinnor i Sverige

Nu och då lyfts de fram - spelkvinnorna. Ett seminarium här, en konsert där. Som redaktör på Spelfot kontaktades jag under hösten av en man som letar information om Småländska spelkvinnor, och det är inte det lättaste - jag försöker ju själv då och då gräva fram information om sådana. Ofta tar det stopp. Men några som grävt utan att ge upp är Anna Rynefors och Miriam Andersén i Skåne. Från 2015 har de letat och lyft fram kvinnor, från vikingatidens skaldkonor till 1800-talets gömda spelkvinnor. Nu har de kommit ut med en CD där de presenterar 14 spelkvinnor, inklusive dem själva, från 1792 till idag! Fokuset ligger på äldre tiders spelkvinnor. Fanns det några spelkvinnor i Skåne förr i tiden, är frågan som inleder deras booklet. Med hjälp av register och

kommentarer till Svenska låtar Skåne, Folkkommissionens digitala arkiv, Skånes musiksamlingar och kyrkoarkiven har Anna och Miriam inte bara lokaliserat kvinnorna utan även hittat information om deras instrument. Ett stort detektivarbete har krävts då kvinnorna ofta är gömda bakom sina äkta män, söner eller arbetsgivare. Och till skillnad från männen är kommentarer om kvinnornas sång- och spelsätt sällsynta.

Men grävandet har gett resultat och detta presenterar de i 12 sidors läsning och 16 låtar att lyssna på. Skivan heter Skånska spelkvinnor - forgotten female fiddlers. Och musikhistorien har gjorts lite mer komplett än tidigare.

Jeanett Rousu

Om någon har spännande information om småländska spelkvinnor och vill komma i kontakt med fler med lika intresse kan jag gärna förmedla kontakter. Hör av er till spelfot.material@gmail.com

Spelmans- stämma i Tranås

Äntligen är alla pusselbitar på plats för att vi åter ska kunna fylla Tranås Hembygdsgård med buskspel från golv till tak; pandemin har bedarrat, golvet är lagat och serveringen drivs av en riktigt spelsugen spelman! I arrangemang av Holvevedens Spelmän välkomnar vi nu till Spelmansstämma i Åke "UFO"s anda, den 4 mars klockan 14.00.

Vad denna anda består i kan man ju undra, om man nu inte stött på just Åke "UFO" Gustafsson(1927-2011) Symptomatiskt nog finns han på omslagsbilden till boken om Buskspel (av Peo Österholm), just så där satt Åke så ofta han kunde, i mitten

av ett stort härligt buskspel. Det var han som såg till att bra låtar valdes så att så många som möjligt kunde vara med, i synnerhet de unga. Därför startar stämman i Tranås med fokus på låtar som de yngsta kan vara med på, för att så småningom fransa ut och iväg på vilka stigar som helst, precis som det brukar bli!

Hembygdsgården ligger i Tranås, och precis bredvid ligger ett vandrarhem, frukost kommer att finnas på Hembygds-kaféet, som sedan förra året drivs av Lisa Hellsten Reuber, östgötsk riksspelman.

Vi hoppas att ni är många som är sugna på att göra avbrott i oxveckorna för envetet buskspel i huset från 1711 som numera kallas Tranås Hembygdsgård. Välkomna!

Lisa Reuber

75 ÅR

MED SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUND

under 2023 fyller smålands spelmansförbund 75 år. Detta uppmärksammas på olika sätt under året.

**- NYTT ALLSÅNGSHÄFTE
- STORT FIRANDE PÅ KORRÖFESTIVALEN**

Det skulle även vara på sin plats med en sjudundrande fest någon gång i höst!

Vill du vara med i festkommittén?
maila: spelfot.material@gmail.com

PRESENTERAR:

Quilty

Ett saltstänkt och tjärdoftande konsertprogram av irländska och skotska folkvisor med Atlanten som fond. En suggestiv och medryckande konsertupplevelse. Sea shanties, emigrantvisor, kärleksballader och sånger om storslagna äventyr till havs utgör stommen i programmet. 2023 firar Quilty 30 år som ett av landets mest väletablerade band.

14 februari	Alvesta
15 februari	Markaryd
16 februari	Älmhult
17 februari	Ljungby
18 februari	Ingelstad
19 februari	Lenhovda
20 februari	Lessebo

Sara Zacharias

39 veckor på svensktoppen med sin tolkning av sin pappa Ted Gärdestads Himlen är oskyldigt blå gjorde Sara Zacharias känd för den breda allmänheten. Det är melodiskt, melankoliskt och berörande. ”Musik har alltid varit en enormt stor del av mitt liv. Redan som sexåring köpte jag kassetter med The Beatles, Simon & Garfunkel, Tracy Chapman med flera och de har format min musiksmak.”

29 mars	Alvesta
30 mars	Ljungby
31 mars	Växjö

Det blev handgemäng

Inget bluesband, inget countryband och inget rootsband. De kan sin skit, men är inget band som konserverar musik och läser in den på museum. Istället spelar Det Blev Handgemäng nordamerikansk folkmusik på ett sätt som gör att den känns angelägen.

Ett gnisslande vagnshjuls färd genom ödemarken, ekot av en bugalú efter att den sista gudsförgätna gästen blivit utslängd från baren, den långa promenaden mot casinot efter att du fått sparken.

12 april	Älmhult
13 april	Alvesta
14 april	Ljungby
15 april	Markaryd
16 april	Uppvidinge
17 april	Växjö
18 april	Lessebo

www.musikriket.nu

HÄNDER PÅ VALSHUSET VÅREN 2023

www.valshuset.com

QUILTY

Lördagen den 18 februari

NÄCKROSEN | INGELSTAD | 19.00

TRIO TÖRN

Fredagen den 14 april

NYGATAN 6 | VÄXJÖ | 19.00

FOLKMUSIKCAFÉ

2 MARS

DANSUTLÄRNING

SPELSTUGA

162. *Pollonesse* / ur Anders Magnus Svenssons notbok / Döderhult sn / 1794 / privat ägo / SMA/HSKOP/032

[Anm: Originaluppteckningens förtecken i första reprisens sjätte takt är mycket otydligt. Det kan tolkas som ett återställningstecken för andra taktens "Fiss". Här redovisas dock dessa båda takter som identiska].

INFÅNGAT PÅ NÄTET - AV JENNIE OCH JEANETT

Muntlig tradition

I ett välkänt forum på sociala medier ställdes under månaden som gick en fråga om vad det kallas när man lär sig en låt utan att använda noter, bara genom att visa och repetera. Svaren lät inte vänta på sig:

1. Gehörstradera
2. Levande tradition
3. På gehör
4. Muntlig tradition
5. Gehörsutläring
6. Lära på gehör

Kloka funderingar lyftes och luftades. Ganska snart utkristalliserade sig två spår. Att "Lära på gehör" är en sak och att "lära sig en tradition" är en annan sak.

Att lära på gehör, tyckte flera, kan användas när man lär sig en låt eller sång på det viset som frågeställaren beskrev - utan noter och enbart genom att lyssna, visa och repetera.

Att lära sig en levande tradition, skrev andra, handlar inte enbart om hur man lär sig låten eller sången utan det handlar även om att lära sig ett material, en sed eller en kunskap tillsammans med dess sammanhang och att förvalta detta.

Någon skrev att dessa uttryck redan har vedertagna definitioner. Så är det, och dessa får ni själva läsa vidare om på andra forum. Men trots vedertagna definitioner är det många som vill fundera tillsammans på sina personliga tolkningar och upplevelser av uttrycken. Och det är väl en av de positiva sa-

kerna med sociala medier - lättheten att fundera tillsammans i frågor som berör ens intresse.

I diskussionstråden lyftes också frågan om vad en tradition egentligen är. En skribent menar att den folkmusikaliska traditionen har ändrats radikalt från att en gång vara en musik bygdens befolkning spelade och dansade till, nätterna igenom tills man skulle gå och mjölka, till att bli en nyare tradition där folk med ett specialintresse för folkmusik träffas för att musicera och dansa. Så vilken tradition är det då man lär sig och förvaltar?

Vad är tradition för dig? Vad innebär det att lära sig en tradition eller lära sig på gehör? Har du andra spaningar, repliker, idéer och tankar? Välkomna att skicka in dem till: material.spelfot@gmail.com

RÄTT SVAR TILL FÖRRA NUMRETS KORSORD

VINNARE:
**LINNÉA EWERT
FORSERUM**

- Gösta Klemmings
diktsamlingar
kommer med posten!

I TAKT MED TRAKTEN

Bygdgårdarnas Riksförbund har fått ett stort projektbidrag för Kulturbygdsturnén där 24 yrkesverksamma kulturutövare har anställts, en i varje län. Av 700 sökande fick folksångerskan Ulrika Gunnarsson uppdraget som Kronobergs bygdgårdsdistrikts artist. Bygdgårdskonserterna "I takt med trakten" bygger på lokala musikskatter, där Ulrika söker upp visor och låtar som hör till den bygd hon besöker. Med hjälp av tramporgel, cittra och sång kommer Ulrika berätta historier om musiken och dess traditionsbärare.

- 7 feb Judhult kl. 18.00 soppa kl. 19.00 konsert
- 16 feb Bolmsö kl. 18.00 soppa kl. 19.00 konsert
- 14 mars Hinneryd kl. 19.00 konsert
- 16 mars Ösjöbol kl. 18.30 soppa kl. 19.00 konsert
- 23 mars Ormesberga workshop för unga kl. 18.00 fika kl. 17.00
- 26 mars Tjureda kl. 17.00 konsert
- 28 mars Berg (Lammhult) sångworkshop vuxna kl. 18.00-20.00
- 30 mars Väckelsång kl. 18.30 soppa kl. 19.30 konsert
- 13 april Bråthult kl. 18.00 soppa kl. 19.00 konsert
- 18 april Vemboö kl. 18.30 konsert
- 20 april Tegnaby kl. 18.00 soppa kl. 19.00 konsert
- 22 april Hallaryd workshop för unga kl. 14.00
- 23 april Agunnaryd kl. 14.00 konsert
- 26 april Hynnenäs kl. 19.00 konsert
- 5 maj Jät kl. 19.00 konsert
- 14 maj Vårdens Nöbbele kl. 16.00 konsert tillsammans med Magnus Gustafsson
- 15 maj Midingsbygden kl. 19.00 konsert tillsammans med Magnus Gustafsson
- 25 maj Lidhult, Bolets loge, Nannarp kl. 18.30 konsert
- 27 maj Häradsbäck workshop för unga kl. 13.00
- 28 maj Hamra kl. 14.00 fika kl. 15.00 konsert
- 31 maj Lövhult, (Nässjö) Sankta Valborgs Kapell kl. 19.00 konsert

<https://bygdgardarna.se/var-verksamhet/kulturbygdsturne/24-kulturutovare/kronoberg-ulrika-gunnarsson/>

K L A P P

ÅKE "UFO" SPELMANSSTÄMMA

Här sätter vi spelglädjen främst! Buskspel i varje vrå, tills låtarna går i stå! Du som är ung, eller nybörjare ändå, kom gärna till starten. Vi börjar med de lite enklare låtarna under ledning av Nina Enell och sedan kan vad som helst hända.

4 MARS KL. 14.00

50 kr entré
Kaffe och dricka
ingår

Kl. 18.00 gör vi
avbrott för gemen-
sam middag som
beställs på plats när
du kommer.

Det går också bra
att bara lyssna och
köpa fika i den
hemtrevliga miljön,
inga egna kaffekor-
gar behövs.

Välkomna!

Korsordstävling i Spelfot

- skapat av Jennie Krook

				UPP- FATTAR LJUD	SÅKORN EFTER SOL	GÖR LOTIONER	DECI- TON	FODER- MAGASIN	I RINGNING SKET PÅ BROA
				ÄR EKA SPELMÅN					
				ÄR VÄL SMÅLAND VÄR	LAGA	KANSKE KORT KRAFT	SLÖ ÖVAT PÅ		
				SMILA		LATINGJAG BÖR KJOL- KANTEN			KADRILJ
				LEDAREN ERIK FR. EDSBYEN				KILO- AMPERE SKOJ	
FÖRMÅN ELLER MÄRKNAD		DANSAS PÅ 1-3	VASS PÅ TASS	I BILD TRANS- AKTION		FRISELL	GÖNLJUD		
URKUNDS- SAMLING		2			JAM PRYDER DRÄKT				
SLITDEL PÅ SKO				HÅLLER STRÄNG SNURRIG			STÄMMA HIMLAR ELLER SAS		SKILDRA
NN BÖR MAN HÅLLA SITT			3		OVAMA ELLER BÖRDA SMÅLÄNSK ORT MED VÄRMEREKORD			OKOKT FRÅGE- ORD	
			DANSAR UR TAKT AVVIKANDE				4	MOMS I UTLANDET	
ÄR MOLL- SKALAN	GENRE			SÅ KALLAD	5	TVÅ I SLALOM	SKAR TILL GROVT GER KÄRE		
					ORDNA ÄR STRÄNG			KORTA DAGAR KALAS	
STICKA				FINNS I TOBO SKIVA		HAR FINT VIN BRA TILLGIVEN			
					TUNGA PÅ FOTEN			PRE- POSITION	SVERIGE
ÄRGA DRAG- DJUR			PUST SLUMP- SPEL		IKEAORT MISS- TÄNKTE		6		SNIDAT AVGE EN KÄNSLA
GÅR MOTSOLS I RUMMET						ÄR VINTER- GATOR	VIND- SKYDD KLINGAT		TOFS- KATT
MELLAN SJU TONSTEG	VARA MED OM	SKADLIG RYKER				SVIF TAR EJ TILL VINST IFALL			
					STEKDOFT ÄR MYSNÖ		MUSIK- SKRIFT	MYSTAVAD FRUKTSAFT BIBELDEL	
VARIATION ÖVER PULS				ÄR E. TILL A OCH A TILL D					KASTAS I BOULE
I GAMLA SPREJ- FLASKOR						VÄL- SMAK- ANDE		EFTER PRIS LÅT	
MÅNGA I SPELFOT	SMÅLT- VÄDER		KOMMUN- FULL- MÄKTIGE	FEMTIO- ETT I ROM	REPAT ANNO DOMINI			Jennie Krook	KALLAS KVARTSTON MOTTA
						PEHR- SONS PARTI	SPELAR STRÖM- KARL?		
FÖRST OCH SIST			MED MEDELTIDA STRÅKAR					OKTAV	

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

Tävlingsordet genereras av de markerade rutorna med siffror. Maila ditt svar och din adress till spelfot.korsord@gmail.com senast 1 april. SPF:s nya allspelshäfte som utkommer till sommaren lottas ut bland de inskickade rätta svaren.

KALENDARIUM

2 MARS

Folkmusikcafé
Valshuset
Annons s.13

3-5 MARS

Invigning Nygatan 6, Växjö
Artikel s. 9

4 MARS

Åke "UFO" Spelmanstämman
Hembygdsgården, Tranås
Annons s. 14

25 MARS

Årsmöte
Folkdansringen Småland-Öland
Virestad
Annons s. 11

14 APRIL

Trio Törn
Valshuset
Annons s.13

19 MAJ

Nybro folkdanslag
60 år

I TAKT MED TRAKTEN

Turnéplan sid. 14

MUSIKRIKETS VÅRTURNÉER

Annons sid. 12

Har du ett evenemang du vill ha med i Spelfot? Maila genast till:
spelfot.material@gmail.com

NOTER OCH SKIVOR

Priser avser medlemspriser inkl. moms. Porto tillkommer. Beställningar mailas till: helene.ingvarsdotter@kalmar.se

DAAHL!
250:- (250:-)

SPELMANSHUMÖR
Peter Pedersen
150:- (150:-)

SMÅLANDSLÅTAR
Noter 80:- (60:-)
CD 100:- (100:-)

SHE
130:- (100:-)

FOLKLIGA KORALER FRÅN SÖDRA SVERIGE
350:- (290:-)

KÄLLAN I SLAKA
En bok om svensk folkmusik av Marie Länne Persson
200:- (150:-)

KANTORNS KAPELL
160:- (120:-)

FOLKMUSIK FRÅN ÖLAND
Nutida inspelningar kompletterat med några äldre arkivinspelningar.
CD 100:- (100:-)

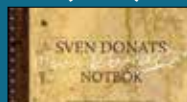
KROKIGA LÅTAR OCH RAKRYGGADE SPELMÄN
Av Jeanett Rousu
350:- (320:-)
Bok + CD

KÄRINGATRÄTAN
160:- (120:-)

SVEN DONATS NOTBOK
200:- (200:-)

MEDVIND
Nils Wiberg
CD 160:- (120:-)

AUGUST STRÖMBERGS KOMPOSITIONER

Faksimiltryck 50:- (35:-)

SMÅLÄNSK FOLKTON 110:- (80:-)

NÅGRA SVENSKA FOLKDANSER 40:- (30:-)

90 SMÅLÄNSKA LÅTAR CD-box 180:- (135:-)

SMÅ LÄNDERS LÅTAR Noter 60:- (45:-)

CD 120:- (90:-)

LÅTAR OCH LEKAR från Väckelsång 80:- (60:-)

ALLSPELSLÅTAR 2013 50:- (35:-)

20 SMÅLÄNSKA LÅTAR 80:- (60:-)

Spelfot

Medlemsblad för Smålands Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

Ansvarig utgivare: Gun-Britt Sjöblom

Redaktör: Jeanett Rousu. Material sändes till spelfot.material@gmail.com

